

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18823
Tarih : 02.07.2026

10/4360

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye kıyılarında yaşanan mülteci ölümlerinin, göçün yapısal nedenlerinin, insan kaçakçılığı ağlarının faaliyetlerinin, arama ve kurtarma çalışmalarının etkinliğinin, yaşam hakkının korunmasına ilişkin ulusal ve uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilme düzeyinin araştırılarak hak temelli çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Muğla'nın Marmaris ilçesi açıklarında mültecileri taşıyan bir botun batması sonucu bir kişinin yaşamını yitirmesi, iki kişinin kaybolması ve çok sayıda kişinin son anda kurtarılması, Türkiye kıyılarında yıllardır tekrarlanan acı tablonun son örneğidir. Bu olay, denizlerde yaşanan ölümlerin münferit olaylar olarak değerlendirilemeyeceğini bir kez daha göstermiştir.

Göç, insanlık tarihi kadar eski olmakla birlikte savaşların, bölgesel çatışmaların, siyasal baskıların, derinleşen yoksulluğun, gelir adaletsizliğinin ve iklim krizinin etkisiyle günümüzde çok daha büyük boyutlara ulaşmış küresel bir insanlık gerçeğidir. İnsanlar doğdukları toprakları kendi tercihleriyle değil, yaşamlarını sürdürebilmek, güvenliğe ulaşabilmek ve çocuklarına gelecek kurabilmek için terk etmek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle göç, öncelikle yaşam hakkı, insan onuru ve uluslararası koruma meselesidir.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği verilerine göre dünyada zorla yerinden edilen insanların sayısı 120 milyonu aşmıştır. Türkiye ise uzun yıllardır milyonlarca geçici koruma ve uluslararası koruma kapsamındaki kişiye ev sahipliği yapan ülkelerden biri olmasının yanında Asya, Orta Doğu ve Afrika'dan Avrupa'ya uzanan göç yolları üzerinde yer almaktadır. Bu gerçeklik, göçün insan haklarını merkeze alan bütünlüklü bir anlayışla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Güvenli ve yasal koruma yollarına erişimin daralması, insanların daha uzun ve daha tehlikeli güzergâhlara yönelmesine neden olmaktadır. Uluslararası Göç Örgütü'nün değerlendirmeleri, göç rotalarının ortadan kalkmadığını, yalnızca yer değiştirdiğini ortaya koymaktadır. Hareket eden insanlar değil, kullandıkları yollar değişmektedir. Bunun bedelini ise çoğu zaman denizlerde yaşamını yitiren insanlar ödemektedir.

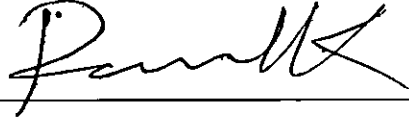
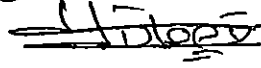
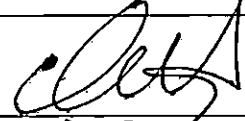
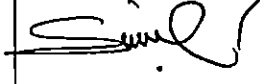
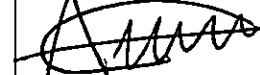
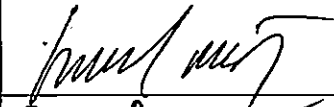
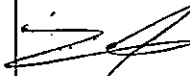
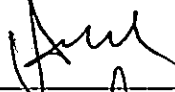
Sahil Güvenlik Komutanlığı verilerine göre 2025 yılında Türkiye'nin tüm denizlerinde 767 düzensiz göç olayı meydana gelmiş, 20.078 düzensiz göçmen tespit edilmiş, 59 kişi yaşamını yitirmiş ve 363 organizatör yakalanmıştır. 2026 yılının ilk altı ayında ise 166 olayda 4.043 düzensiz göçmen tespit edilmiş, 42 kişi yaşamını yitirmiş ve 112 organizatör yakalanmıştır. Uluslararası Göç Örgütü'nün Missing Migrants Project verilerine göre ise 2025 yılında dünya genelinde yaklaşık 8 bin göçmen yaşamını yitirmiş ya da kaybolmuş, 2014 yılından bu yana göç yollarında hayatını kaybeden veya kaybolanların sayısı 82 bini aşmıştır.

Bodrum, Ayvacık, Çeşme, Seferihisar, Datça ve son olarak Marmaris açıklarında yaşanan facialar, benzer acıların yıllardır tekrarlandığını göstermektedir. Her facia, geride yakınlarının akıbetini bekleyen aileleri ve yarım kalan hayat hikâyelerini bırakmaktadır. İnsan kaçakçılığı ağları göçün nedeni değil, savaşların, yoksulluğun, eşitsizliklerin ve güvenli koruma yollarına erişemeyen insanların çaresizliğinden beslenen uluslararası bir sömürü düzeninin sonucudur. Bu nedenle mücadele, suç örgütlerinin ortaya çıkarılmasının yanında insanları ölümcül göç rotalarına iten yapısal nedenlerin de araştırılmasını gerektirmektedir.

Türkiye, Anayasa'nın 17'nci maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2'nci maddesi ve taraf olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca yaşam hakkını koruma yükümlülüğü altındadır. Arama ve kurtarma kapasitesinin, kurumlar arasındaki koordinasyonun, yaşamını yitiren

kişilerin kimliklendirilmesi süreçlerinin ve kayıp kişilerin akıbetinin bütün yönleriyle değerlendirilmesi büyük önem taşıtmaktadır. İnsanların yaşamlarını sürdürebilmek için ölümle yaşam arasında tercih yapmak zorunda bırakıldığı bir dünyada denizlerde yaşanan her can kaybı ortak insanlığın vicdanında derin bir yara açmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görevi bu ölümleri istatistiklere yansıyan sayılar olarak görmek değil, insanları ölüm pahasına denize açılmak zorunda bırakan nedenleri araştırmak, yaşam hakkını güçlendirecek mekanizmaları geliştirmek ve benzer acıların tekrar yaşanmaması için gerekli nerileri ortaya koymaktır.

Bu nedenlerle Türkiye kıyılarında yaşanan mülteci ölümlerinin, gn yapısal nedenlerinin, insan kaçakçılığı ağlarının faaliyetlerinin, arama ve kurtarma çalışmalarının ve yaşam hakkının korunmasına ilişkin yükümlülüklerin bütün yönleriyle araştırılması amacıyla Meclis Araştırması açılması gerekli görülmektedir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUĞUL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	